

– 11

tammi-kesäkuu

Suomen maaseutuverkosto

30.8.2011

PUOLIVUOSIKERTOMUS

2011

Sisällysluettelo

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN 2011	3
2. HALLINTO JA ORGANISAATIO.....	4
2.1. Maaseutuverkoston ohjausryhmä.....	4
2.2. Maaseutuverkoston työryhmät.....	5
2.3. Henkilöstö.....	6
3. KATSAUKSET TEHTÄVÄALUEITTAIN	7
3.1. Verkostoituminen.....	7
3.2. Viestintä.....	8
3.3. Koulutus.....	13
3.4. Hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen.....	16
3.5. Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö.....	17
4. TALOUSKATSAUS	19
Liite 1. Koulutukset	

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN 2011

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teemavuoden, nuoret aikuiset ja maaseudun elämänlaatu, aikana on kerrottu erityisesti ohjelman tarjoamista mahdollisuuksista maaseutuelämän kehittämiseen liittyen. Uutta sukupolvea on kannustettu mukaan kylätoimintaan ja paikallisiin toimintaryhmiin sekä hyödyntämään ohjelmasta rahoitettavia yritys- ja hanketukia.

Kevättalvella vietettiin erityistä teemaviikkoa, jolloin uusi teemavuosi lanseerattiin alueellisissa tapahtumissa eri puolilla Suomea. Tilaisuuksien herätteenä käytettiin paikallisteatteri Mehtätivolin voimaa. Teema on nostettu esiin myös muissa tilaisuuksissa ja seminaareissa, Voimistuvat kylät -kiertueella sekä toimittajataapaamisissa. Kesällä teeman puitteissa toteutettiin uudenlaisina avauksina mm. Landepaku-kiertue ja Amaze me Leader -seikkailuseminaari. Landepaku-kiertue osoittautui todelliseksi menestystuotteeksi. Auton sisällön tuotannosta ovat vastanneet pääsääntöisesti Leader-toimintaryhmät. Ohjelman teeman toteuttamisessa on ollut mukana muutoinkin laaja joukko sidosryhmiä.

Puolivuotiskausi oli täynnä tapahtumia. Tapahtumien avulla on edistetty mm. Leader-työtä, yrittäjyyttä, kylätoimintaa, ympäristöasioita. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman yhteiset neuvottelupäivät osoittautuivat tarpeelliseksi ja hyväksi koetuksi käytännöksi, jota halutaan jatkaa myös tulevana vuosina.

Maaseutuverkoston toiminnassa kansainvälistymisen edistäminen on ollut keskeinen osa puolivuotiskauden toimintaa. Euroopan maaseutuverkoston tasolla on toiminut teemoittaisia työryhmiä, Saksa-maaseminaari pidettiin keväällä, hankepartnerihakuja on aktivoitu. Kevään aikana valmisteltiin yhteistyössä Keski- ja Itä-Suomen toimintaryhmien kanssa kansainvälistä elokuussa pidettyä Amaze me Leader- tapahtumaa. Amaze me Leader- viikon aikana 77 nuorta aikuista tutustui maaseudun kehittämistyöhön Suomessa ja solmi kontakteja lukuisten paikallisten ihmisten kanssa Leader-rahoituksella rahoitetuissa kohteissa Keski- ja Itä-Suomessa.

2. HALLINTO JA ORGANISAATIO

Maaseutuverkoston toimintaa koordinoi maaseutuverkostoyksikkö. Maaseutuverkostoyksikkö on hallinnollisesti maa- ja metsätalousministeriön maatalousosaston yksikkö, jonka toimipaikkana on Seinäjoki.

2.1. Maaseutuverkoston ohjausryhmä

Maaseutuverkoston ohjausryhmä kokoontui vuoden 2011 alkupuoliskolla kaksi kertaa: 10.2. Seinäjoella ja 17.5. Helsingissä.

Ohjausryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja *Pekka Tahvanainen*, yksikön päällikkö, Pohjois-Karjalan Ely-keskus

Jäsenet:

Tiina Malm, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö
(*Virva Terho*, ylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö)

Sirpa Karjalainen, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö
(*Leena Anttila*, ylitarkastaja, maa- ja metsätalousministeriö)

Petra Stenfors, ylitarkastaja, työ- ja elinkeinoministeriö
(*Harri Ahlgren*, ylitarkastaja, työ- ja elinkeinoministeriö)

Leena Tenhola, ylijohdaja, Maaseutuvirasto
(*Olli-Pekka Peltomäki*, osaston johtaja, Maaseutuvirasto)

Päivi Kujala, yksikönjohtaja, maaseutuverkostoyksikkö
(*Teemu Hauhia*, verkostovalmentaja, maaseutuverkostoyksikkö)

Christell Åström, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto
(*Jarkko Huovinen*, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto)

Vuokko Mähönen, suunnittelija, Pohjois-Savon Ely-keskus
(*Irmeli Ahtela*, ylitarkastaja, Uudenmaan Ely-keskus)

Juha Ruippo, johtaja, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
(*Janne Pesonen*, kehittämisspäällikkö, Suomen Yrittäjät ry)

Rikard Korkman, asiamies, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
(*Mia Wikström*, tiedottaja, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf)

Hannu Linjakumpu, yksikön päällikkö, Lapin Ely-keskus
(*Tiina Suutari*, ryhmäpäällikkö, Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus)

Tiina Valjus, hankekoordinaattori, Keski-Pohjanmaan liitto
(*Samu Rötönen*, erikoissuunnittelija, Lapin liitto)

Antero Lehikoinen, toiminnanjohtaja, Joensuun seudun Leader-yhdistys
(*Jouni Korhonen*, toiminnanjohtaja, Vaara-Karjalan Leader-yhdistys)

Seppo Ojala, taloustirehtööri, Birdlife Suomi
(*Irina Herzon*, filosofian tohtori, Birdlife Suomi)

Hiikka Vihinen, professori, maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, MTT
(*Päivi Eskelinen*, tutkija, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL, Jyväskylän riistan- ja kalan-
tutkimus)

Chris Lindholm, koordinaattori, Ahvenanmaan maakunnan hallitus
(*Leif Franzell*, rahoituskäsittelijä, Ahvenanmaan maakunnan hallitus)

Risto Matti Niemi, pääsihteeri, Suomen Kylätoiminta ry
(*Niklas Ulfvens*, kehittämis- ja elinkeinopäällikkö, Pohjanmaan liitto)

Markku Mäkelä, maaseutuasiamies, Maaseudun kehittäjät ry
(*Martti Kivivuori*, maaseutuasiamies, Maaseudun kehittäjät ry)

Liisa Niilola, toiminnanjohtaja, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
(*Eeva Nurmi*, puheenjohtaja, ProAgria, Häme)

Eero Uusitalo, pääsihteeri, maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä
(*Ritva Pihlaja*, teemaryhmän sihteeri, maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä)

Lassi Uotila, johtaja, ProAgria Pirkanmaa
(*Henrik Ingo*, johtaja, ProAgria Svenska lantbrukssällskapetens förbund)

Sihteeri *Sanna Puumala*, verkostosihteeri, maaseutuverkostoyksikkö

2.2. Maaseutuverkoston työryhmät

Maaseutuverkoston kolme työryhmää kokoontuivat seuraavasti:

Alueiden välisen yhteistyön ryhmä (työkieli ruotsi)

Työryhmä kokoontui vuoden 2011 alkupuoliskolla yhden kerran:

SYTY, Risto Matti Niemi
Joutsenten reitti ry, Petri Rinne
Lapin Liitto, Paula Mikkola
SLC, Rikard Korkman
Österbottens förbund, Niklas Ulfvens
Ålands landskapsregering, Leif Franzell
Finska hushållningssällskapet, Jörgen Grandell
ELY-keskukset, Kaarlo Lepistö
Maaseutuverkostoyksikkö, Hans Bergström

Innovaatiotyöryhmä

Innovaatiotyöryhmä on kokoontunut vuoden 2011 aikana kerran Seinäjoella tammikuussa järjestetyn maaseutuverkostojen työryhmien yhteistapaamisen yhteydessä.

Laurea ammattikorkeakoulu, Tero Uusitalo,
IPS-kylät, Pohjatuuli-yhtiö, Veli-Matti Karppinen
Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti, Sami Kurki (MUA, Toivo Muilu)
Taiteilija / maanviljelijä, Osmo Rauhala
ProAgria Maaseutukeskusten liitto / Alueelliset ProAgriat, Pentti Meriläinen (Österbottens Svenska Lantbrukssällskap, Henrik Ingo)
Maaseutuverkoston ohjausryhmän jäsen, Hilikka Vihinen (MTT)
Maaseutuverkostoyksikkö, Teemu Hauhia

Leader-työryhmä

Työryhmä kokoontui kevätkaudella kaksi kertaa, 31.1., jolloin oli maaseutuverkostojen työryhmien yhteistapaaminen sekä 9.6. Kesäkuun kokouksessa pääasiana oli sopia suuntaviivat ja pääsisällöt maaseutuverkoston vuoden 2012 Leader-työn osalta.

YHYRES kehittämissyhdystys ry, Matti Jaskari (Pohjanmaa)
Etpähä ry, Jukka-Pekka Jauhiainen (Päijät-Häme)
PoKo ry, Juha Kolhinen (Pirkanmaa)
Ylä-Savon Veturi ry, Taina Väre (Pohjois-Savo) (1.6. saakka)
Karhuhuseutu, Pekka Niemelä (Satakunta, 1.6. alkaen)
Peräpohjolan Kehitys ry, Seija Argillander (Lappi)
I samma båt, Sami Heinonen (Varsinais-Suomi, ruotsinkieliset ryhmät)
Rieska-Leader ry, Tuula Aitto-oja (Pohjois-Pohjanmaa)
Oulujärvi Leader, Pirjo Oikarinen (Kainuu, 1.6. alkaen)
Suomen kylätoiminta ry, Heikki Konsala
Maaseutuverkoston ohjausryhmän edustaja, Christell Åström, Suomen Kuntaliitto
Maaseutuverkostoyksikkö, Juha-Matti Markkola

2.3. Henkilöstö

Maaseutuverkostoyksikön johtaja, agronomi MMM Päivi Kujala
Nätverksombudsman (ruotsinkielinen verkostoasiamies), Hum. kand. Hans Bergström
Verkostotiedottaja, FM Kirsi Hakoniemi
Verkostoalmentaja, KTM Teemu Hauhia
Verkostokoordinaattori, HTM
Hanna Lilja, vanhempainvapaalla 29.5. alkaen
sijaisena 14.6. alkaen Krista Laurila, FM
Verkostoasiamies, metsänhoitaja MMM Juha-Matti Markkola
Verkostosihteeri, KTM Sanna Puumala
Määräaikainen suunnittelija, FM, 20.1.- 19.7.2011 Juhani Niemelä
Valtionhallinnon harjoittelija, 3.5.- 31.8.2011 Sanni Kivipelto, Jyväskylän yliopisto

3. KATSAUKSET TEHTÄVÄALUEITTAIN

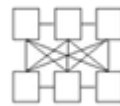
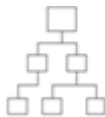
3.1. Verkostoituminen

Tammikuussa pidettiin maaseutuverkoston työryhmien yhteinen tapaaminen ot-sikolla Verkoston toiminnan tehostaminen, tavoitteena verkoston toiminnan kehittäminen verkostona. Päivän vetäjänä toimi NetEffect Oy.

Päivän aikana tehtiin analyysia maaseudun kehittäjien verkoston tilanteesta Smedlundin kaavion pohjalta. Maaseutuverkostossa todettiin olevan monen-tasoisia ja erilaisia verkoston lenkkejä. Parhaimmillaan verkostotoiminta on in-novaatioverkoston tasolla. Nykyisellään ollaan osittain monitoimijaverkoston ja osittain rutiiniverkoston tasolla, johtuen suurelta osin toimijoiden tehtävien erilai-sesta luonteesta. Yhteisten keskustelujen ja yhteisten tavoitteiden määrittämisel-lä päästäisiin kohti innovaatioverkostoa. Tämä nähtiin myös työryhmien yhdeksi keskeiseksi tehtäväksi.

NetEffect keväällä tekemien verkostokuvioiden tarkastelussa todettiin, että maa-seudun kehittämisohjelman toteutuksessa verkoston lenkit ovat melko aktiiviset, keskiössä ovat kehittämisohjelmien hallinnolliset toimijat. Haasteena ovat reu-nalla olevien toimijoiden aktivointi. Tämä on otettu huomioon maaseutuverkos-ton toiminnan ja tapahtumien suunnittelussa.

Verkoston funktioista (Soveltaen Smedlund 2008)

Rutiiniverkosto (1)   **Monitoimijaverkosto (2)**   **Innovaatio-verkosto (3)**

Kehittämis-näkökulmaa hallitsee	Keskushallinto	Paikalliset toimijat	Toimijoiden väliset ver-kostot
Toimintaa ohjaa	Neutraalit ylhäältä alas annetut ohjeet	Eri intressiryhmien muo-dollisten vaikutuskanavi-en käyttö	Moninaiset vuorovaiku-tusprosessit virallisissa ja epävirallisissa yhteyksissä
Tietämyksen ja kompe-tenssien perusta	Käskyt, suora vallan-käyttö	Kokeileva, piilossa oleva hiljainen tieto	Potentiaalinen, intuitiivi-nen tieto
Rakenne	Vertikaalinen Toimijat samalta sekto-rilta, samasta toiminnos-ta	Horisontaalinen Toimijat keskenään sa-mankaltaisia	Diagonaalinen Toimijoita eri toimialoilta, yksityisiä, julkisia
Johtajuus	Suorat käskyvaltasuhteet	Valtuttaminen, dialogi	Yksilöiden omakohtaiset

			verkostokyvyt
Tavoite	Tehokkuus: Alentaa transaktiokustannuksia mahdollistamalla toimijoiden ydinosaamisen keskittymisen	Asteittainen kehitys: Lisää toisilta oppimista luottamuksen ja kommunikaation mekanismeilla toimijoiden välillä	Innovaatio: Mahdollistaa innovoinnin yhdistämällä eri toimijoita, tietoa ja resursseja
Julkisen intervention tarve/perustelu	Verkoston aikaansaaminen, verkostokoherenssi, toiminnallinen tehostaminen	Kehittämisylläke ja -resurssi	Innovaatioylläke ja -resurssi
Tiedollinen tehtävä	Soveltaa olemassa olevaa tietoa käytäntöön mahdollisimman tehokkaasti	Jakaa yritys kohtaista kokemusperäistä tietoa ja parhaita käytäntöjä	Luoda uutta tietoa

3.2. Viestintä

Maaseutuverkostoyksikkö viesti puolivuotiskautena 2011 monin tavoin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelman toimenpiteistä, tukijärjestelmistä ja niihin liittyvistä ajankohtaisista asioista. Viestinnän kohderyhmiä olivat: jokainen kansalainen, maaseutuväestö, tuensaajat, ohjelmaa toteuttavat tahot ja muiden Euroopan unionin jäsenmaiden verkostoyksiköt. Tiedottamista painotettiin ja kohdennettiin saadun palautteen ja toiveiden mukaisesti.

Tiedottamisen välineitä olivat muun muassa internet (www.maaseutu.fi / www.landsbygd.fi / www.rural.fi / yhteisöpalvelut Facebook ja Twitter) sekä sähköiset tiedotteet ja painetut julkaisut. Viestintää tehtiin yhteistyössä sidosryhmien ja maaseutuverkoston eri toimijoiden kanssa. Luonteeltaan viestintä oli aktiivista, avointa ja yleistajuista.

Valtakunnallista tunnettuutta maaseutuverkostoyksikön viestinnässä puolivuotiskautena 2011 rakennettiin teemavuoden lisäksi mm. koulutustilaisuuksin, lehti-ilmoituksin sekä osallistamalla erilaisiin sidosryhmätalaisuuksiin ja messuille.

Mehtätivoli starttasi Nuoret aikuiset ja maaseutualueiden elämänlaatu- teemavuoden

Teeman avajaisviikolla maaseudun nuoret aikuiset ja maaseutuelämä olivat näkyvästi esillä neljällä paikkakunnalla, kun Mehtätivoli saapui kaupunkialueille. Maaseudun tarinoita ja elämyksiä oli tarjolla 26.3. Pytinki-rakennusmessuilla Seinäjoella, 2.4. Kuopion torilla, 3.4. elämymessuilla Jyväskylässä ja 9.4. Levillä.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007–2013 kiertävä kesäilmiö, Landepaku, starttasi mittavan kesäkiertueensa kesäkuussa. Maaseudun nuorten aikuisten asialla liikkunut maaseutuilmio suuntasi nokkansa paikallistoimijoiden kesätapahtumiin eri puolelle maamme niemiä ja notkelmia. Landepaku kiersi kesä-Suomen tapahtumia sekä pysähtyi paikoissa, joissa ihmiset liikkuvat arkielämänsä puitteissa (torit, kaupungit) välittäen viestiä suomalaisesta maaseudusta sekä houkutellen sinne uusia asukkaita. Landepakuun oli lastattu runsaasti tietoa ja tarinoita elämästä nykyajan maaseudulla.

Haasteet viestintätavoitteiden saavuttamisessa

Puolivuotiskautena 2011 viestintätöiden haasteet liittyivät edelleen käytössä oleviin resursseihin. Maaseudun kehittäjien ja laajan maaseutuverkoston toimijoiden viestintätarpeet ovat hyvin moninaiset. Maaseutuverkostossa tarvitaan sekä konkreettista viestinnän ”kättä pidempää” että koordinoivaa tukea viestinnän hoitamisessa. Maaseutuverkoston viestinnän luonteeseen kuuluukin niin moninainen materiaalin tuotanto, ajankohtaisista asioista tiedottaminen kuin myös koordinoiva viestintäapu.

Omat haasteensa viestintään ovat synnyttäneet myös lukuisat, maaseutuverkoston vuoden 2011 toimintasuunnitelmaan sisältyneet tapahtumat, joiden toteuttamisessa maaseutuverkostoyksikön henkilöstö on aktiivisesti ollut mukana.

Monipuolisen kehittämisohjelman laaja-alaisuus ja laaja sidosryhmäverkosto asettaa melkoiset haasteet tiedottamisen oikea-aikaisuudelle. Myös aktiivinen sidosryhmäyhteistyö näkyy joidenkin viestintäprosessien, esim. julkaisujen tuotannon, pitkissä valmistumisajoissa. Viestintätöiden toistuvana haasteena onkin oikea-aikaisuuden säilyttäminen tiukoista aikatauluvaatimuksista ja monista yhä-aikaisista, käsillä olevista viestintätehtävistä huolimatta.

Teemavuoden toimina toteutettiin uudenlaisia, mittavia ponnistuksia, kuten esimerkiksi teemavuoden lanseeraavat aluetilaisuudet neljällä paikkakunnalla, Landepaku-kiertue, maaseudun yrittäjät yhteen koonnut Leader-teltoa Farmari-maatalousnäyttelyyn sekä Amaze me Leader -seikkailu. Nämä kaikki näkyivät aktiivisesti myös maaseutuverkostoyksikön viestinnässä.

Teemavuoden aikana erityishuomion kohteena oli sähköisen viestinnän monipuolisten mahdollisuuksien hyödyntäminen. Teemavuoden viestinnän tarpeisiin pilotoitiin sosiaalisen median malli, ja teemavuodelle luotiin mm. omat Facebook- ja Twitter-sivut. Maaseutu.fi-sivustolla aloitettiin aluekohtainen Tilaa elämälle -juttusarja, jossa tarjottiin alueellisille viestintäyhdyshenkilöille ja tiedotushankkeiden vetäjille omat sisällöntuotantovuorot.

Internet

Maaseutu.fi-, Landsbygd.fi- ja Rural.fi-sivut

Puolivuotiskauden aikana sivustoille luotiin ja linkitettiin ajankohtaista tietoa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Teemavuoden kuulumisia eri puolelta Suomea saattoi seurata Maaseutu.fi-sivuston kautta.

Teemavuoden toteutus on näkynyt erityisesti sähköisessä viestinnässä: www-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Juttusarja Tilaa elämälle antoi paikallistoimijoille oivan mahdollisuuden heittää omat erityispiirteensä Suomen kartalle. Teemavuoden aikana esittäytyivät mm. maaseudun yrittäjät, kyläkehittäjät ja nuorten aktivoijat Suomen kaikilta ELY-keskusalueilta. Maaseutu.fi-sivuston kautta saattoi seurata kevään teematilaisuuksia suorina webcasting-lähetyksinä.

sosiaalinen media

Teeman käyttöön on valjastettu myös sosiaalinen media, jonka avulla välitetään tietoa teemavuoden toiminnasta. Kesän aikana kyläteitä kiertäneen Landepakun pysäkeistä on saanut tietoa Facebook-sivustolta. Teeman puitteissa koko maaseutuverkosto on voinut osallistua sosiaalisen median tuotantoon. Foorumeihin *Maaseutu – Tilaa elämälle* ja *Landepaku* on päivitetty kuulumisia maaseudulta, mm. kuvien ja videoiden muodossa. Facebookin lisäksi teemavuoden aikana on hyödynnetty yhteisöpalvelu Twitteriä. Myös elokuinen Amaze Me Leader -kiertue näkyi sosiaalisessa mediassa. Maaseutu.fi:n, Facebookin ja Twitterin yhteensovittaminen on tarjonnut hienon mahdollisuuden verkottua sähköisen viestinnän keinoin.

maaseutuverkoston asiantuntija- ja osaajarekisteri

Maaseutuverkoston asiantuntija- ja osaajarekisterin ylläpitämistä jatkettiin.

PIKSE-tietokanta

Esimerkkien toimittamista Euroopan maaseutuverkoston yhteiseen hyvien käytäntöjen rekisteriin, PIKSE:en jatkettiin.

Esitteet ja julkaisut

Maaseutuverkoston julkaisuilla ja esitteillä on yhdenmukainen ilme (ns. maaseutuverkoston julkaisusarja). Esitteet löytyvät maaseutu.fi-sivuilta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman alta kohdasta Esitteet, osoitteesta <http://www.maaseutu.fi/fi/index/maaseutuohjelma/esitteet.html>. Esitteitä voi tilata maa- ja metsätalousministeriön lähettämöstä osoitteesta lahettamo@mmmtike.fi.

Keväällä 2011 tuotettiin Nuoret aikuiset ja maaseudun elämänlaatu -teemavuoden tarpeisiin teemalehti. Se kertoo erilaisten esimerkkien valossa nuorten aikuisten laadukkaasta elämästä nykyaikaisella maaseudulla. Teemalehti painatettiin sekä suomen että ruotsin kielellä.

Maaseutuverkoston suomenkielinen vuosikertomus julkaistiin samoin keväällä, ja vastaavasta ruotsinkielisestä sekä englanninkielisestä tuotettiin nettiversiot.

Suomalainen maaseutu -esitteen tuottamisessa ei puolivuotiskauden aikana edetty. Esite olisi tarkoitus tuottaa ensikädessä englannin kielellä kansainvälisen lukijakunnan tarpeisiin. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman viestintää yhteen sovittava ryhmä osallistuu esitteen suunnitteluprosessiin. Esiteprosessin suurin työ on tekstisisällön tuottamisessa sekä tekstiin soveltuvien kuvien valinnassa. Esitteen tuottamiseen linkitetään suomalaista maaseutua esittelevän videon tuotanto.

Kesällä 2011 on toteutettu Suomen maaseutuverkoston osuus Euroopan maaseutuverkostojen yhteiseen, nuoria viljelijöitä esittelevään videoon. Videoon koostaan maksimissaan kolmen minuutin esittelyt kustakin videotuotantoon osallistuvasta jäsenmaasta. Suomen esittelyssä nostetaan esiin mm. pohjoisten viljelyolosuhteiden ja monitoimimaiden vahvuuksia muiden jäsenmaiden viljelyolosuhteisiin verrattuna. Videota hyödynnetään maaseutuverkoston kansainvälisessä ja kansallisessa viestinnässä.

Lehtityö

Puolivuotiskautena 2011 maaseutuverkostoyksikkö tuotti MaaseutuPlus-lehteen liitteet numeroihin 2/2011, 3/2011 sekä englanninkieliseen kv-lehteen. Vuoden aikana on tarkoitus tuottaa vielä liite numeroon 5/2011.

Maaseutuverkoston moninaisesta toiminnasta, muun muassa Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman teemavuoden toimista, kerrottiin esimerkiksi eri puolella Suomea ilmestyvien paikallislehtien jutuissa. Koulutustilaisuuksista ja tapahtumista tiedottavia lehti-ilmoituksia julkaistiin laajalti sekä maakuntalehdissä, paikallislehdissä että ammattilehdissä.

Tiedotteet

Maaseutuverkostoyksikkö lähetti vuonna 2011 koostettuja ajankohtaistiedotteita molemmilla kotimaisilla kielillä. Myös lehdistötiedotteita lähetettiin molemmilla kielillä viestintätarpeiden mukaisesti. Kaikkiin verkostotoimiin liittyvää, päivittäistä ajankohtaistiedottamista tehtiin sähköpostitse aktiivisesti.

Sähköiset uutiskirjeet

Maaseutuverkostoyksikkö tuotti juttumateriaalia maaseudun kehittäjien uutiskirjeeseen, Liiteriin, sekä maatalouspolitiikan uutiskirjeeseen, Versoon.

Mediaseuranta

Maa- ja metsätalousministeriön mediaseuranta uudistui keväällä 2011 ja siirtyi Meltwaterista Witpik-palveluun. Sähköisen uutisseurannan hakusanoina olivat muun muassa maaseudun kehittäminen, maaseutuverkosto, Leader-toiminta sekä maaseutu ja nuoret aikuiset.

Tiedotuskyltit

Maaseudun kehittämisohjelmien rahoituksesta kertovien tiedotuskylttien hankinnasta vastaa maaseutuverkostoyksikkö. Tiedotuskylttien (neljä kyltityyppiä) toimittamista on jatkettu lisätilausten mukaisesti.

Messut

Vuonna 2011 on tehty messutyötä Nuoret aikuiset ja maaseutualueiden elämänlaatu -teemavuoden hengessä. Maaseutuverkosto osallistui 4.–5.2.2011 Sarkamessuille Seinäjoella, yhteistyökumppanina oli Maaseutuvirasto. Farmari-maatalousnäyttely 2011 pidettiin 1.–3.7. Porissa, Kirjurinluodon Areenalla. Maaseutuverkosto osallistui Farmariin Nuoret aikuiset ja maaseutualueiden elämänlaatu -teemavuoden hengessä. Porin Farmariin pystytettiin myös Suomen ensimmäinen Leader-teltha, jossa esiteltiin paikallisen kehittämistyön tuloksia maaseutuyritysten kautta. Toimintaansa Leader-tukea saaneet yrittäjät myivät aktiivisesti 500 neliön suuruisessa teltassa tuotteitaan, maaseudun helmiä, laidasta laitaan. Teltassa esiteltiin myös joitakin helmihankkeita eri toimintaryhmien alueilta.

Muut viestinnän tapahtumat

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintää yhteen sovittava ryhmä järjesti tammikuussa alueellisten viestintäyhdyshenkilöiden tapaamisen, jossa tehtiin katsaus ohjelmaviestinnän ajankohtaisiin asioihin: teemalehti, sosiaalisen median hyödyntäminen teemavuoden aikana, Tilaa elämälle -juttusarja, Landepaku-kiertue, Parhaat käytännöt 2010 -kilpailu, Aitta-ekstranet ja kehittämisohjelman valokuvahankinta. Kehittämisohjelman neuvottelupäivien yhteydessä 3.5.2011 järjestettiin sosiaalisen median käyttöön liittyvä työpaja, johon osallistui erityisesti alueellisia viestintäyhdyshenkilöitä.

Ohjelmaviestintää tukevien valokuvien hankinta

Puolivuotiskauden aikana jatkettiin ohjelman viestintää tukevien valokuvien hankintaa kahden valokuvaajatahon kanssa. Valokuvien arkistoinnin ja jakamisen helpottamiseksi tullaan kuluvan vuoden aikana hankkimaan valokuvapankkityökalu.

Kansainvälinen viestintä

Ohjelmatyön kansainvälinen ulottuvuus on näkynyt myös kuluneena puolivuotiskautena maaseutuverkoston viestintätyössä. Maaseutuverkoston julkaisuja on tuotettu molempien kotimaisten kielten lisäksi myös englannin kielellä.

Hyviä käytäntöjä on välitetty myös maan rajojen yli. Suomen maaseutuverkosto on jatkanut hyviä käytäntöjä välittävien PIKSE-tietokorttien (PIKSE postcards) välittämistä Euroopan maaseutuverkostoyksikköön, Contact Pointiin.

viestintä- ja tiedotusmateriaali

Messuilla ja muissa tapahtumissa tarvittavaa viestintä- ja tiedotusmateriaalia hankittiin yhteistyössä kehittämisohjelmaa yhteen sovittavan viestintäryhmän

kanssa. Teemavuoden tarpeisiin hankittiin kesäkaudella jaettavaksi kehäkukan siemenpusseja.

3.3. Koulutus

Maaseutuverkoston koulutusten tavoitteena on kehittämisohjelman mahdollisuuksien esille tuominen, toimijoiden verkottaminen sekä taustoittavan tiedon välittäminen toimeenpanoon liittyvän koulutuksen täydentämiseksi. Touko-kesäkuussa 2010 maaseutuverkostoyksikkö toteutti kyselyn, jonka kohderyhmänä olivat maaseutuverkostossa toimivat tahot. Kyselyn perusteella tarkennettiin verkoston toimintastrategiaa ja kerättiin taustatietoa tulevien koulutustapahtumien suunnittelun pohjaksi. Vuoden 2011 koulutusaihekokonaisuudet ovat muotoutuneet paljolti niistä tarpeista, joista maaseutuverkoston toimijatahot ovat esittäneet toivomuksiaan koulutussuunnitelmaa laadittaessa syksyllä 2010. Suunnittelun pohjana on käytetty myös aikaisemmissa maaseutuverkoston koulutuksissa sekä kehittämisohjelman neuvottelupäivillä kerättyä palautetta. Vuoden 2011 toimintasuunnitelma on käynyt myös laajalla kommenttikierroksella, jonka pohjalta lopullinen koulutussuunnitelma vuodelle 2011 on muotoutunut.

Vuoden 2011 ensimmäisellä puolivuotisjaksolla koulutusta on järjestetty muun muassa maaseudun energiatuotantoon liittyvistä mahdollisuuksista, maaseuturakentamisesta, laajakaista-asioista sekä luovien alojen hanketoiminnasta. Myös toimintaryhmätyön ja kylätoimintaan liittyvä koulutus on ollut aktiivista.

Ympäristötuet yhdistyksille -koulutuskiertue käynnistettiin toukokuussa. Kiertue käsittää 10 tilaisuuden sarjan eri puolilla Suomea. Tilaisuuden painottuvat syyskauteen, mutta jo kevätkaudella niistä on pidetty kolme tilaisuutta. Muiden koulutuskokonaisuuksien aihealueet ovat jakautuneet kevätkaudella melko tasaisesti kaikkiin kehittämisohjelman asiakokonaisuuksiin.

Koulutuksen osalta tavoitteena on nostaa esiin teemavuoden mukaisesti nuoriin aikuisiin ja maaseutualueiden elämänlaatuun liittyviä asiakokonaisuuksia eri koulutuskokonaisuuksien yhteydessä.

Maaseutuverkoston koulutuksena järjestettiin ajanjaksona 1.1.- 30.6.2011 koulutustilaisuuksia 19 koulutusaihekokonaisuudesta. (ks. liite 1.maaseutuverkoston koulutukset1.1. – 30.6.2011). Koulutustilaisuuksia pidettiin 37 kpl. Yhteensä maaseutuverkoston koulutuksiin osallistui 2198 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamäärän keskiarvo oli täten 59 henkilöä. Koulutuksia järjestettiin yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Lisäksi kevään aikana toteutettiin ympäristötukiin liittyvä opintomatka Ahvenanmaalle, jonka osallistujamäärä oli 37 henkilöä. Koulutusten aihekokonaisuudet jakautuivat toimintalinjoittain liitteessä 1. esitetyllä tavalla.

Maaseutuverkoston ensimmäisen vuosipuoliskon 2011 koulutusta voidaan kuvailla seuraavasti:

Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyn parantaminen

Maatilojen energiantuotannon mahdollisuuksista sekä niihin liittyvistä investointituista järjestettiin helmikuussa seminaari Helsingissä. Tilaisuudessa käsiteltiin maatilojen energiantuotantoon liittyviä mahdollisuuksia uusiutuvaa energiaa hyödyntävien laitosinvestointien avulla. Tilaisuudessa esiteltiin myös Maa- ja metsätalousministeriön tilaamaa selvitystä, johon on kerätty tietoa maatilakokoluokan laitoksista. Seminaarin tavoitteena on arvioida mahdollisuuksia ottaa käyttöön maatiloilla uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä energialaitosratkaisuja.

Helmikuussa järjestettiin seminaari myös maatalouden rakennusinvestointeihin ja ympäristölupamenettelyyn liittyvistä asiakokonaisuuksista. Seminaarissa käsiteltiin erityisesti eläinsuojia ja niihin liittyvää muuta rakentamista. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja tietoa niistä menettelytavoista, joita maatalousrakentamisessa ja ympäristölupajärjestelmässä on huomioitava.

Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen

Ympäristötuet yhdistyksille -koulutuskiertueen tilaisuuksia on pidetty kevään 2011 aikana yhteensä kolme kappaletta. Tilaisuuksissa on kuultu ELY-keskuksen asiantuntijoiden lisäksi kosteikkojen ja perinnemaisemien suunnittelun ja toteutuksen asiantuntijoita sekä yhdistysten että toimintaryhmien edustajia. Tilaisuuksissa on pidetty haastattelupuheenvuoroja, joissa yhdistysedustajia on haastateltu ympäristötukien hakijan näkökulmasta. Koulutuspäivän päätteeksi on käyty tutustumassa yhdistysten hoitamiin kosteikkoihin sekä perinnemaisemiin.

Maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistaminen ja maaseutualueiden elämänlaatu

Kylä välittää -hankkeen ja Suomen Kylätoiminta ry:n kanssa yhteistyössä järjestettiin Kyläsuunnittelutreffit -asiantuntijaseminaari otsikolla: Kylä ja kunta - samaan suuntaan suunnitellen. Seminaari oli suunnattu kunnissa kylien kanssa työskenteleville, kuntapäättäjäille ja virkamiehille sekä kyläasiamiehille, kyläsuunnittelun asiantuntijoille ja kyläaktiiveille.

Voimistuvat kylät - valtakunnallisen koulutus- ja tiedotuskampanja käynnistyi syksyllä 2010. Koulutuksia järjestetään ympäri Suomen vuosina 2010-2012. Kampanjan tavoitteena on koulutuksella ja eri toimijatahojen yhteistyöllä lisätä kylien ja kuntien vuoropuhelua ja keskinäistä yhteistyötä muun muassa kylien palveluiden uudelleen järjestämisessä. Koordinointiryhmässä Hans Bergström

edustaa verkostoyksikköä. Maaseutuverkostoyksikkö on osarahoittajana kampanjassa.

Kevään 2011 aikana on pidetty 9 Voimistuvat kylät -tilaisuutta. Tilaisuuksissa on sisällöllisesti on nostettu esille Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teemavuotta 2011 "Nuoret aikuiset ja maaseudun elämänlaatu".

Helmikuussa järjestettiin laajakaistaseminaari yhteistyössä MMM:n ja Maaseutuviraston kanssa. Seminaarin kautta jaettiin tietoa alueellisten laajakaistahankkeiden mahdollisuuksista ja kokemuksista niin käytännön kuin hallinnonkin näkökulmista.

Lisäksi järjestettiin helmikuussa yhteistyössä mm. Luova Suomen, YTR:n ja Koko-ohjelmaverkoston kanssa Pieniä ihmeitä - luovien alojen hanketoimijoiden ja yrittäjien yhteisseminaari Joensuussa. Tilaisuuden tavoitteena oli verkottaa luovien alojen toimijoita, nostaa esille hyviä esimerkkejä ja kertoa luovien alojen kehittämismahdollisuuksista. Erityisteemana oli luovuuden johtaminen. Seminaari oli jatkoa vuonna 2010 Tampereella järjestettyyn seminaariin.

Tammikuussa maaseutuverkostoyksikkö isännöi TEM:n toimialapalvelun toimialapäälliköiden tilaisuutta. Tapaamisen tuloksena sovittiin maaseutuverkoston ja toimialapalvelun yhteistyön tiivistämisestä. Toimialapalvelun tuottamaa tietoa tulee saada entistä paremmin maaseututoimijoiden tietoon. Käytännön tasolla sovittiin mm. yhteistyöstä bioenergia- ja elintarvikealan toimialapäivien järjestämisestä. Bioenergia-alan toimialapäivät järjestettiin Noormarkussa helmimaaliskuun vaihteessa.

Leader

Hyväksi tavaksi on muodostunut järjestää Leader-työn ajankohtaispäiviä, joissa MMM, Mavi ja maaseutuverkostoyksikkö käyvät läpi ajankohtaisia asioita Leader-työhön liittyen. Kevätkaudella järjestettiin kaksi ajankohtaispäivää, joista toinen oli maaseudun kehittämisohjelman neuvottelupäivillä.

Toimintaryhmien hallituksille oli suunnitteilla järjestää neljä koulutuspäivää. Helsingin ja Kouvolan koulutuspäivät jouduttiin kuitenkin perumaan, johtuen vähäisestä ilmoittautujien määrästä. Oulun koulutuspäivä ja Vaasassa järjestetty ruotsinkielinen päivä pidettiin. Vaasan koulutuspäivän päävastuussa oli Aktion Österbotten -toimintaryhmä. Lisäksi Ahvenanmaan Leader-ryhmä järjesti oman hallituskoulutuksen, jonka kustannuksiin osallistuttiin.

Vuonna 2010 järjestettiin Leader-toimintaryhmille moduulikoulutus. Siinä neljässä osiossa käydään läpi Leader-työn perusteita. Moduulikoulutusten tavoitteena on antaa hyvä perehdyttämispaketti Leader-työhön tuleville uusille työntekijöille ja luottamushenkilöille. Vuonna 2011 päätettiin moduulikoulutus uusia. Sen to-

teutti vuoden 2010 tapaan Oulun yliopisto. Ensimmäinen moduulikoulutus järjestettiin huhtikuussa Helsingissä.

Leader-toimintaryhmien laatu- ja johtamisjärjestelmien kehittämistyötä jatkettiin kahdella pilottialueella. Pohjois-Savon ja Kymenlaakson toimintaryhmät olivat kiinnostuneita kehittämään toimintaryhmäkohtaisia järjestelmiä sekä eri prosessien ELY-keskusrajapintaa. Maaseutuverkostoyksikkö kustansi asiantuntijan alueiden avuksi. Pohjois-Savossa työ aloitettiin keväällä ja Kaakkois-Suomessa koulutukset alkavat syksyllä. Pilottien kautta rakennetaan tukimalli, jota voidaan tarjota myös muille alueille.

Komission alainen Leader-alakomitea päätti toukokuussa kokouksessaan perustaa uuden epävirallisia keskusteluryhmiä, fokus-ryhmä neljän. Se on jatkoa vuonna 2010 lopettaneille kolmelle muulle fokusryhmälle, jotka käsittelivät byrokraatiakysymyksiä, innovatiivisuutta ja kv-hankkeita. Fokus-ryhmien tavoitteena on tukea alakomitean toimintaa.

Uuden fokus-ryhmä 4:n teemana on paikalliset kehittämissuunnitelmat. Miten suunnitella hyvä kehittämissuunnitelma ja miten toteuttaa sitä tehokkaasti? Fokus-ryhmän vetäjänä on Portugalin maaseutuverkosto, ELARD ja Suomen maaseutuverkosto päävetäjänään maa- ja metsätalousministeriö.

Ohjelman kaikki osa-alueet

Maaseutuverkoston yhtenä tärkeänä tehtävänä on lisätä vuorovaikutusta eri hallinnon tasojen välillä. Maaseutuvirasto ja ministeriö jalkautuivat kentälle vuonna 2010 mm. maksatuskoulutusten kautta. Konsepti todettiin toimivaksi. Tematiikkaa laajennettiin ja vuoden 2011 touko-kesäkuussa järjestettiin neljä keskustelu- ja koulutustilaisuutta, joiden teemana olivat alueelliset päätöksenteko- ja maksatusprosessit. Yhteen tilaisuuteen kerättiin 2-4 ELY-keskuksen maaseudun kehittämisohjelman hanke- ja yritystukien esittelijät sekä maksajat sekä ko. alueen toimintaryhmät. Tilaisuuksissa vaihdettiin sekä myöntö- että maksatusprosessien hyviä käytäntöjä ja pureuduttiin niiden ongelmakohtiin.

3.4. Hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen

Hyvien käytäntöjen keräämistä ja levittämistä on edistetty verkostotapahtumien ja viestinnän kautta. Vuoden 2011 teemaan "nuoret aikuiset ja maaseutualueiden elämänlaatu" liittyen on järjestetty useita tapahtumia ja teeman keulakuvana eri puolilla valtakuntaa kulkeva landepaku välittää aktiivisesti sanomaa maaseudun kehittämistyöstä.

3.5. Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö

- If you want to go fast, go alone. If you want to go far, go together!

3.5.1. Koulutukset

Suomen sisällä alueiden välistä yhteistyötä on edistetty valtakunnallisten ja alueellisten tapahtumien ja koulutusten kautta. Ne ovat koonneet yhteen eri alojen asiantuntijoita yli aluerajojen.

Maaseutuverkostoyksikkö järjesti yhteistyössä PoKO-toimintaryhmän kanssa Saksa-seminaarin. Helmikuuisessa seminaarissa Mäntässä saksalaisen toimintaryhmän edustaja luennoi Leader-toiminnasta Saksassa. Lisäksi saksalais-suomalaisen kauppakamarin edustaja kertoi suomalaisten maaseutuyritysten mahdollisuuksista Saksan markkinoilla ja tohtori Schaffrath Tampereen yliopistosta valotti suomalaisen ja saksalaisen tapakulttuurin eroja. Saksa-seminaarin yhteydessä oli toimintaryhmien kv-vastaavien tapaamista. Tapaamisessa kerrattiin kv-hankkeiden toimeenpanon kysymyksiä ja hanketilannetta eri alueilla.

3.5.2. Euroopan maaseutuverkosto

Euroopan maaseutuverkoston toimintaa on koordinoanut Contact Point, Euroopan maaseutuverkostoyksikkö. Tiedon ja kokemusten vaihto kansallisten maaseutuverkostojen välillä on edelleen lisääntynyt kuluneen vuoden aikana. Kevään aikana Contact Point on järjestänyt maaseutuverkostojen tapaamisia, julkaissut Rural News uutiskirjettä ja välittänyt hankepartnerihakuja.

Vilkastunut kansainvälinen yhteistyö näkyy etenkin hankepartnerihauissa. Toimintaryhmille yhteistyöpyyntöjä tulee jatkuvasti ympäri Eurooppaa ja suomalaiset ryhmät ovat aktiivisesti hakemassa yhteistyökumppaneita ulkomailta. Kesäkuun lopussa avoinna olevista noin 250 hanke-ehdotuksesta noin viidesosa oli suomalaisilta toimintaryhmiltä.

Euroopan maaseutuverkoston työssä on pyritty saamaan lisää temaattisuutta. Hoivamaatilat, metsätalous ja maaseutuyrittäjyys on nostettu ensimmäisiksi teemoiksi, joiden alla pyritään erityisesti lisäämään kokemusten ja asiantunteumuksen vaihtoa. Kevään aikana uusina teemoina ovat esille nousseet maaseutuyrittäjyys ja lähiruoan logistiikkaketjut. Näiden molempien uuden teeman kokouksiin Suomen maaseutuverkosto on lähettänyt asiantuntijoita. Metsätalouden osalta Roomassa järjestettiin metsäseminaari kesäkuussa ja Suomessa järjestetään Punkaharjulla lokakuussa metsäbioenergiaseminaari.

Euroopan maaseutuverkosto järjesti Brysselissä 19.-20.1. laajan Leader-toimintaryhmien seminaarin. Kyseessä oli ensimmäinen tällä ohjelmakaudella Euroopan maaseutuverkostoyksikön toimesta järjestetty tapaaminen, jonka tarkoituksena oli edistää kv-hankkeiden syntymistä. Suomen maaseutuverkostoyksikkö isännöi Suomen delegaatiota, jossa oli edustajia seitsemästä Suomen toi-

mintaryhmästä. Lisäksi seminaariin osallistui ministeriön ja maaseutuviraston Leader-vastaavat. Seminaarin aikana juhlistettiin myös ELARD:n puheenjohtajuuden siirtymistä Suomen Petri Rintelle, joka on Joutsenten reitin toiminnanjohtaja. Suomen maaseutuverkostoyksikön edustaja oli myös mukana seminaarin käytännönjärjestelyissä; vetämässä yhtä temaattista yhteistyöpöytää.

Helmikuussa Euroopan maaseutuverkostoyksikkö järjesti tietoliikenneseminaarin, johon osallistui myös suomalaisia asiantuntijoita.

3.5.3. Opintomatkat ja seminaarit

Saksassa, Bad Schandausa järjestettiin huhtikuussa LINC-seminaari. Maaseutuverkostoyksikön ja Suomen toimintaryhmien edustajia osallistui tapahtumaan. LINC (Leader Inspired Network Community) on vuosittain järjestettävä yhteistyöseminaari, joka yhdistää perinteisen seminaarityöskentelyn Leader-olympialaisiin. Tapahtuma järjestetään kerran vuodessa eri maissa: 2010 Itävallassa, Saksassa 2011, Virossa 2012, Suomessa 2013 ja jälleen Itävallassa 2014.

Näiden seminaarien lisäksi maaseutuverkostoyksikkö oli osajärjestäjänä kesäkuussa Sastamalassa pidetyssä ELARD:n kv-seminaarissa.

Maaseutuverkoston työryhmä "Alueiden välisen yhteistyön ryhmä" teki opintomatkan Tanskaan maaliskuussa. Matkan aikana vierailtiin Tanskan maa- ja metsätalousministeriössä, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri ja Tanskan maaseutuverkostoyksikössä ja toimintaryhmissä.

Lähialueyhteistyössä järjestettiin ELY-keskusten ympäristötukivastaaville suunnattu opintomatka Ahvenanmaalle

Kesäkuussa pidetyssä Baltian ja Pohjoismaiden verkostoyksiköiden kokouksessa esillä olivat osanottajamaiden maaseudun kehittämisohjelmien väliraportit. Kokouksessa kuultiin myös ENRD:n temaattisten työryhmien ajankohtaiskatsaukset.

Maaseutuverkoston edustajia ja nuorisohanketoimijoita osallistui Varsovassa järjestettyyn Itämeristrategian "Sustainable Rural Development" seminaariin tammikuussa. Seminaarin tavoitteena oli nostaa esille nuorisoon liittyviä hankkeita, jotka voisivat toimia Itämeristrategian ns. lippulaivahankkeina.

Helmikuussa maaseutuverkostoyksikkö vieraili Ahvenanmaalla. Vierailun aikana tutustuttiin Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelman toteutuksesta vastaaviin viranomaisiin ja kehittämisikohteisiin sekä keskusteltiin kehittämisohjelman toteuttamiseen liittyvistä ajankohtaisista asioista sekä niihin liittyvistä edistämistoimenpiteistä verkostotoiminnan näkökulmasta.

Maaseutuverkostoyksikön oma opinto- ja kokousmatka tehtiin Brysseliin kesäkuussa. Opintomatkan aikana vierailtiin Euroopan parlamentissa ja komissiossa,

Suomen ja MTK:n edustustoissa, Euroopan maaseutuverkostoyksikössä ja maaseutuohjelmien arvioinnin verkostoyksikössä sekä Länsi-Suomen Allianssin toimistossa.

Maaseutuverkostoyksikkö on ollut isännöimässä tai muuten auttamassa ulkomaisia vierailijaryhmiä. Muun muassa Liettuan kaikkien Leader-toimintaryhmien edustajat vierailivat Helsingissä hutikuussa ja ryhmä puolalaisia toimintaryhmiä toukokuussa.

4. TALOUSKATSAUS

Maaseutuverkostoyksikkö toimii Manner-Suomen maaseudun kehittämissuhteen teknisellä avulla.

Toteutuma 1.1.–30.6.2011

	€
	Maksettu
Palkkauskulut	150362
- perustamiskustannukset	47065
- toimintasuunnitelman kustannukset	103297
Matkakulut	33853
Ostopalvelut	13014
- perustamiskustannukset hankintalakimies	0
- toimintasuunnitelman kustannukset	13014
Tiedotus mm. nettisivut, esitteet ja esite materiaali	129129
Verkostotapahtumat	111875
Hyvät käytännöt ja verkostot	24433
Kansainvälisen ja alueiden välisen yhteistyön edistäminen	9069
Muut kulut mm. vuokrat, tietotekniikka, kokoukset, toimistotarvikkeet, henkilöstön koulutus, jne.	73890
Yhteensä	545625

Liite 1.

MAASEUTUVERKOSTON KOULUTUSTILAISUUDET JA PALAUTE 1.1. – 30.6.2011

Toimintalinja 1, Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyn parantaminen

Maatilojen energiatuotantoinvestoinnit - teknologiaselvitys investointitukien tueksi	
Sisältö ja oppimistavoite	Tilaisuudessa arvioitiin mahdollisuuksia ottaa käyttöön maataloilla uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä energiaratkaisuja.
Kohderyhmä	Maatilojen energiatuotantoinvestointien parissa toimivat tahot
Osallistujamäärä	42
Toteutustapa	Seminaari jossa arvioitiin MMM:n tilaamaa ja Bionova Engineeringin laatimaa selvitystä energiainvestointien suunnitelun sekä energiatuotantoinvestointien tukipäästösten tausta-ainesitoksi.
Paikka ja ajankohta	Säätytalo Helsinki, 1.2.2011
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
yhteistyötahot: MMM, ProAgria	

Maatalouden rakennusinvestoinnit ja ympäristölupamenettely	
Sisältö ja oppimistavoite	Tilaisuudessa käsiteltiin erityisesti eläinsuojia ja niihin liittyvää muuta rakentamista. Tavoitteena oli lisätä yhteistyötä ja tietoa niistä menettelytavoista, joita maatalousrakentamisessa ja ympäristölupajärjestelmässä on huomioitava.
Kohderyhmä	hallintoviranomaiset, suunnittelu-, neuvonta-, ja viljelijäjärjestöjen edustajat
Osallistujamäärä	25
Toteutustapa	Valtakunnallinen tilaisuus keväällä
Paikka ja ajankohta	Tampere-Talo 21.2.2011
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
yhteistyötahot: MMM, Maaseutuvirasto, ELY-keskus ja AVI	

Maatalouden kannattavuusseminaari	
Sisältö ja oppimistavoite	Maatalouden kannattavuutta edistävät toimenpiteet, seminaarien ajatuspajojen tulokset ovat nähtävillä maaseutu.fi- sivuston koulutusmateriaalikansiossa
Kohderyhmä	Viljelijät, jatkojalostajat, tutkijat, neuvojat, kaupan edustajat
Osallistujamäärä	78

Toteutustapa	Alueellinen seminaari Jyväskylässä . Seminaari päättää vuonna 2008 alkaneen kannattavuusseminaarien-sarjan, (kuusi alueellista tilaisuutta).
Paikka ja ajankohta	Jyväskylän Paviljonki 7.3.2011
Vastuuhenkilö	
yhteistyötahot: MTK, maatalouden tulo- ja kannattavuustyöryhmä, MMM	

Toimintalinja 2, Ympäristön ja maaseudun tilan parantaminen

Ympäristötuet yhdistyksille - Asiaa myöntö- ja maksuprosessista sekä käytännön kokemuksista.	
Sisältö ja oppimistavoite	ei-tuotannollisten investointien toteuttaminen ja hyvät käytännöt
Kohderyhmä	yhdistykset, toimintaryhmät, ELY-keskusten toimintaryhmävastaavat sekä - ympäristötukivastaavat
Osallistujamäärä	Tarvaala 34, Juva 35, Taipalsaari 28
Toteutustapa	10 maakunnallista koulutustilaisuutta
Paikka ja ajankohta	Tarvaala 5.5.2011, Juva 26.5.2011, Taipalsaari 14.6.2011
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia
yhteistyötahot: Maaseutuvirasto, ELY-keskukset, toimintaryhmät ja Envitecpolis Oy	

Toimintalinja 3: Maaseudun elinkeinotoiminnan monipuolistaminen ja maaseutualueiden elämänlaatu

Maaseudun laajakaistat -seminaari	
Sisältö ja oppimistavoite	
Kohderyhmä	ELY-keskusten, toimintaryhmien ja maakuntaliittojen henkilöstö, puhelinyhtiöt, hanke toteuttajat ja muut asiasta kiinnostuneet
Osallistujamäärä	51
Toteutustapa	seminaari
Paikka ja ajankohta	Seinäjoki Frami 3.2.2011
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola
yhteistyötahot: Mavi, MMM	

Voimistuvat kylät -kampanja	
Sisältö ja oppimistavoite	huomioidaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2011 teema: nuoret aikuiset ja maaseutualueiden elämänlaatu. Koulutuksella ja eri toimijatahojen yhteistyöllä lisätään kylien ja kuntien vuoropuhelua ja keskinäistä yhteistyötä mm. kylien palveluiden uudelleen järjestämisessä. Paikallistoiminnan rahoituksen eri muodot, pai-

	kallisyhdistykset ja nuorisotoiminta, tonttipörssien kehittäminen
Kohderyhmä	Kuntien, kylien, Leader-ryhmien muiden paikalliskehittäjäorganisaatioiden, ELY:jen, maakuntien liittojen, seurakuntien ja tuottajayhdistysten paikalliskehittäjiä, virkamiehiä ja luottamushenkilöitä sekä alueiden asukkaita
Osallistujamäärä	425
Toteutustapa	1-2 kahden päivän seminaaria toimintaryhmäalueittain
Paikka ja ajankohta	Kalajoki 14.-15.1., Kittilä 28.1., Lappeenranta 4.-5.2., Seinäjoki 18.-19.2., Karvia 11.-12.3., Jyväskylä 25.-26.3., Hämeenlinna 8.-9.4., Länsi-Turunmaa 6.5., Pelkosenniemi 27.5.
Vastuuhenkilö	Hans Bergström
yhteistyötahot: Suomen Kuntaliitto ja kunnat, Maaseudun Sivistysliitto, ev.lut. kirkko ja seurakunnat, maakunnalliset kylien yhteenliittymät, Leader-ryhmät ja muut ja alueelliset kehittäjäorganisaatiot.	

Kylä ja kunta - samaan suuntaan suunnitellen Kunta-kyläsuunnittelun treffit	
Sisältö ja oppimistavoite	pohtia mekanismia, miten kyläsuunnittelu kytketään osaksi kunta/aluesuunnittelua, käydä keskustelua kuntien maaseutuohjelmien sisällöstä ja laajemminkin aluevaikuttamista. ulkomainen asiantuntija: Oene Krist, Hollanti
Kohderyhmä	Kyläasiamiehet, kyläsuunnittelun asiantuntijat, kunnissa kylien kanssa työskentelevät
Osallistujamäärä	79
Toteutustapa	2 päivän seminaari
Paikka ja ajankohta	Salon 8.-9.2.2011
Vastuuhenkilö	Hans Bergström
Yhteistyötaho: Kylä välittää -hanke, Suomen Kylätoiminta ry, Maaseudun Sivistysliitto, Varsinais-Suomen kylät ry, Hämeen kylät ry, Länsi-Uudenmaan kylät, Päijät-Hämeen kylät ry	

Teemapäivät	
Sisältö ja oppimistavoite	
Kohderyhmä	Alan yrittäjät, kehittäjät, viranomaiset ja muut toimijat
Osallistujamäärä	Joensuu ? Noormarkku?
Toteutustapa	Valtakunnalliset seminaarit
Paikka ja ajankohta	Luovat alat, Pieniä ihmeitä -seminaari 9.-10.2.2011, Joensuu Bioenergia-ala, Noormarkku 31.3.-1.4.2011
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola
yhteistyötahot: Luovat alat: Luova Suomen, Koko-ohjelmaverkoston ja YTR	

Toimintalinja 4: Leader

Toimintaryhmien hallituskoulutukset ja hallitusten puheenjohtajiston tapaaminen
--

Sisältö ja oppimistavoite	ajankohtaista Leader-tietoutta ja hyvien käytäntöjen vaihtamista
Kohderyhmä	toimintaryhmien hallitusten puheenjohtajat
Osallistujamäärä	Vaasa 32 Oulu 18
Toteutustapa	valtakunnallinen yhteistapaaminen, järjestetään keväällä 2011 mahdollisesti jonkun toisen tapahtuman, esim. neuvottelupäivien yh-teydessä
Paikka ja ajankohta	Vaasa 4-5.2.2011 Hallituskoulutus ja puheenjohtajiston tapaaminen Oulu 9.4.2011 Hallituskoulutus
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola, Hans Bergström
yhteistyötahot: MMM, Maaseutuvirasto, toimintaryhmät	

Toimintaryhmätyön moduulikoulutukset	
Sisältö ja oppimistavoite	koulutuksen tavoitteena on varmistaa toimintaryhmien uusien henkilöiden tasalaatuisen ja laadukas perehdyttäminen
Kohderyhmä	toimintaryhmätyöhön mukaan tulleet uudet henkilöt; toimintaryhmien hallitusten jäsenet, toiminnanjohtajat, hankesihteerit ja -työntekijät sekä kirjanpitäjät
Osallistujamäärä	Tampere 24 Helsinki 15
Toteutustapa	neljä moduulia monimuoto-opetuksena
Paikka ja ajankohta	1. Hanketyön haasteet ja työssä jaksaminen, Tampere 23. – 24.3.2011 2. Leader-työn perusteet, Helsinki 12 - 13.4.2011 3. Pykälä ja euroja, Toimintaryhmän talous, Oulu 13.9 - 14.9.2011 4. Osa Eurooppaa, Hallitustyöskentely sekä arviointi ja toiminnan ohjaus, Helsinki 22.11 - 23.11.2011
Vastuuhenkilö	
yhteistyötahot: Toteuttajana Lönnrot-instituutti	

Toimintaryhmätyön ajankohtaispäivät (2 krt vuosi)	
Sisältö ja oppimistavoite	<ul style="list-style-type: none"> • MMM:n, Mavi:n ja maaseutuverkostoyksikön ajankohtaiset asiat sekä myös ELY-keskusten ja toimintaryhmien • Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman teemavuoden 2011, Nuoret aikuiset ja maaseutualueiden elämänlaatu, esille tuominen
Kohderyhmä	toimintaryhmien henkilöstö ja ELY-keskusten toimintaryhmävastaavat
Osallistujamäärä	Vaasa 26 Mänttä 28 Helsinki 98
Toteutustapa	kevään ajankohtaispäivä järjestetään neuvottelupäivien yhteydessä
Paikka ja ajankohta	Vaasa 4.2.2011 (kaksikielinen) Mäntän Klubi 8.2.2011 Helsinki 22.3.2011
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola

yhteistyötahot: MMM, Maaseutuvirasto, ELY-keskukset, toimintaryhmät

Maaseminaari: Saksa-seminaari

Sisältö ja oppimistavoite	Transnational co-operation seminar
Kohderyhmä	Leader-toimintaryhmät, ELY-keskusten toimintaryhmävastaavat, Saksasta kiinnostuneet maaseututoimittajat ja yrittäjät
Osallistujamäärä	28
Toteutustapa	Seminaari
Paikka ja ajankohta	Mäntän Klubi 7.2.2011
Vastuuhenkilö	Juha-Matti Markkola

yhteistyötahot: MMM, Maaseutuvirasto, ELY-keskukset, toimintaryhmät

Valtakunnallinen Maaseutuparlamentti

Sisältö ja oppimistavoite	tilaisuus, jonka tavoitteena on nostaa maaseutuasiat ja maaseudun kehittämisen tulevaisuus poliittiseen keskusteluun ja vaaliteemaksi vuoden 2011 eduskuntavaaleissa
Kohderyhmä	poliitikot, päättäjät, maaseudun kehittäjät ja virkamiehet eri tasoilla, tutkijat (odotetaan 400 osallistujaa)
Osallistujamäärä	272
Toteutustapa	
Paikka ja ajankohta	valtakunnallinen tilaisuus 8.3.2011 Helsingissä Scandic Continental -hotellissa
Vastuuhenkilö	

yhteistyötahot: Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä, yhdessä eduskunnan maaseutuverkoston ja maaseutupoliittisen ministeriryhmän kanssa

Maaseutuelinkeinoviranomaisten talvipäivät Naatalissa

Sisältö ja oppimistavoite	viljelijätukihallinnon organisaatiouudistukseen liittyvät asiat, maaseudun kehittämissyö, muutoksen hallinta
Kohderyhmä	kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset
Osallistujamäärä	240
Toteutustapa	kahden päivän seminaari tammikuussa, Naantali
Paikka ja ajankohta	Naatalin kylpylä 26.-27.1.2011
Vastuuhenkilö	Teemu Hauhia

yhteistyötahot: Maaseutuvirasto, MMM

Finlandssvenska nätverksträffar

Sisältö ja oppimistavoite	informations och diskussionstillfälle kring landsbygdsnätverkets möjligheter och ut-
---------------------------	--

	maningar
Kohderyhmä	Åländska intressentgrupper, aktörer
Osallistujamäärä	26
Toteutustapa	seminarium
Paikka ja ajankohta	Jomala, Åland 17.2.
Vastuhenkilö	
yhteistyötahot: Ahvenanmaan maakuntahallitus, Ålands hushållningssällskap, Manner-Suomen ruotsinkieliset ohjelman toimijat	

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman neuvottelupäivät	
Sisältö ja oppimistavoite	missä mennään ohjelmatyössä, mitä parannettavaa, perusteena maaseutuohjelman väliarvioinnin tulokset
Kohderyhmä	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimijat
Osallistujamäärä	233
Toteutustapa	valtakunnallinen kahden päivän seminaari
Paikka ja ajankohta	Tampere 3.-4.5.2011
Vastuhenkilö	
yhteistyötahot: MMM, Maaseutuvirasto, ELY-keskukset	

Verkosto- ja hanketapaaminen	
Sisältö ja oppimistavoite	esimerkkejä valtakunnallisten hankkeiden toiminnan tuloksista
Kohderyhmä	Maaseudun kehittämisen toimijat
Osallistujamäärä	115
Toteutustapa	valtakunnallinen seminaari
Paikka ja ajankohta	Hämeenlinna 14.- 15.4.2011
Vastuhenkilö	
yhteistyötahot: Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä, MMM, Maaseutuvirasto, ELY-keskukset	

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestintäyhdyshenkilöiden tapaaminen	
Sisältö ja oppimistavoite	Ohjelmaviestinnän ajankohtaisista asioista tiedottaminen ja hyvien käytäntöjen vaihtaminen.
Kohderyhmä	Ohjelman viestinnästä vastaavat Ely-keskuksissa ja toimintaryhmissä
Osallistujamäärä	29
Toteutustapa	
Paikka ja ajankohta	19.1.2011 Lahti
Vastuhenkilö	Kirsi Hakoniemi
yhteistyötahot:	

Myöntö- ja maksatusprosessien alueelliset koulutukset	
Sisältö ja oppimistavoite	Alueellisten prosessien kehittämistarpeet ja hyvät käytännöt, ELY-keskusten ja toimintaryhmien rajapinnat myöntö- ja maksatusprosesseissa.
Kohderyhmä	toimintaryhmien ja ELY-keskusten henkilöstö (myöntö ja maksatus)
Osallistujamäärä	Lahti 53 Jyväskylä 62 Seinäjoki 57 Rovaniemi 45
Toteutustapa	4 alueellista tilaisuutta
Paikka ja ajankohta	Lahti 11.-12.5.2011 Jyväskylä 19.-20.5.2011 Seinäjoki 26.-27.5.2011 Rovaniemi 30.-31.5.2011
Vastuhenkilö	Juha-Matti Markkola
yhteistyötahot:	

Opintomatkat

Ympäristövastaavien opintomatka Ahvenanmaalle	
Sisältö ja oppimistavoite	Tutustua Ahvenanmaan maaseutuohjelman mukaiseen ympäristötukijärjestelmään ympäristötukiin ja luonnon monimuotoisuuteen. Tilavierailujen avulla perehdytään ympäristötuen erityistukisopimusten käytännön toteutukseen.
Kohderyhmä	ELYjen ympäristötukivastaavat ja muut ympäristötuen parissa työskentelevät
Osallistujamäärä	37
Toteutustapa	opintomatka 2 päivää
Paikka ja ajankohta	Ahvenanmaa
Vastuhenkilö	Hans Bergström
yhteistyötahot: MAVI, Ålands landskapsregering	

- + matkan sisältö oli suunniteltu hyvin, tiivis paketti
- + painotus oli hyvä. Ensin tutustuttiin järjestelmään ja sitten nähtiin toteutusta käytännössä.
- + hyvin järjestetty matka, sopivasti ohjelmaa ja mielenkiintoiset kohteet
- viljelijöiden tapaamisia hieman enemmän
- aikataulu turhan kireä, kahden yön reissu olisi tietysti ollut vieläkin parempi
- paluumatkalle olisin toivonut "yhteistä" matkan purkutilaisuutta.

Arvosanat asteikolla 1-5, keskiarvot

Opintomatkan ajankohta	4,75
Vierailukohteet	4,62
Paikalliset esiintyjät	4,81
Ennakkoinformaatio	4,06

Opintomatkan järjestelyt 4,5